

ELŐFIZETÉS ÁR
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr
 Bérmentelen levelek csak ismeret keszkői fogadtatnak el.
 Készítőt nem adatna vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyilatkozat minden garmondosor díja 20 kr.

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLENVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

HÍRDETSÉI DÍJ:
 hivatalos hirdetéseknek:
 Minden egyes sor után 1 kr.
 Azonfelül bélyeg 20 kr.
 Kiemelt díjazású a körrel ellátott hirdetésekért termékek szerint minden 0 centiméter után 5 kr számítatik.
 Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetést a „Zemplén” nyomdába küldendők.

Népünk és Amerika.

Ha a zöld ligetek hullatni kezdik lombos koronáikat; ha északnak hidegebb légáramlatai elpusztítják a levegő milliárd rovarkáit és a nádasok, tavak, mocsarak vizeinek hőmérséklete is alábbszáll: égi madaraink egy része érezve a természet kihálásának közeledtét, szárnyaikra kél egy új haza felé, hol enyhébb a levegő, zöldebb a bokor s több reménnyel kecsegtet a pusztáknak tava. Utnak indítja őket a pusztulás félelme s fáradtságos utakon üzi a megélhetés ösztöne.

Mihelyt azonban az anyaföld fölrezen csendes álmából és a tavasznak jótékony napsugarai keltik föl a természet szunnyadozó erejét: kivándorló szárnyasaink is megjelennek, — visszazólitja őket a távol otthonnak ellenállhatatlan vonzalma, s a messze tengereken keresztül megérkezve, örömmel fognak hozzá ismét elhagyott és elpusztult fészkeiknek újból való kiépítéséhez.

Felvidéki népünk jelenlegi helyzete sokban hasonló e vándor madarak állapotához; mert életviszonyaiban csaknem elviselhetetlenné vált anyagi körülményei teljesen megfelelnek a tél pusztító hidegének, minnek következtében népünk is egy ideiglenes új haza: *Amerika* felé evez. Ez idegen hazába helyezi bizalmát, itt reményli nyomorúságos helyzetének jobbra fordultát!

Valóban elszorul az ember keble, valahányszor egy ily vándor-csapat elbucuszásának szemtanuja lehet. Szülő szeretett gyermekeitől, hitves hitvestársától, testvér testvérétől, barát barátjától válik meg ilyenkor bizonytalan hosszú időre, sokszor — örökre. Itt egy családapát 8—10 gyer-

meke kíséri ki vészek közt vezető útjára, amott az elaggott szülők egyetlen gyermekük után zokognak.

Sirva távoznak, siránkozókat hagynak maguk után s mégis — mennek. Mennek, mert a nyomasztó szükség, a *megélhetés* távozásra kényszeríti őket. Avagy kérdezz meg egy ily emigráns távozásának okairól, mit fog felelni? Legtöbb esetben e keserű szavakra fakad: szőlőm kipusztult, földcskéim zálogban vannak, adóm fizetetlen, az árvíz által elsodort vagy a tűz által megemésztett házam felépítéshez kölcsönvett adósságaimnak kamatját is alig vagyok képes fizetni stb. — megyek tehát, míg két kezem bírja a munkát, mert különben családom koldusbotra jut!

És népünknek ebben is van némi igazsága

Legalább az eddigi tapasztalás amellett is bizonyít, hogy a kivándorlottaknak nagy része, főleg ha életrevaló, nem igen csalódik reményében. Fárasztó és legtöbbször életét kockáztató munkával sanyargatja ugyan testi erejét, 5—6 év múlva azonban hazakerülve, nemcsak tetemes adósságát képes kiegyenlíteni, hanem azonfelül megmaradt keresményéből egy némelyik még birtokot is vásárol magának.

De hagyjuk ezt abba!

Tulajdonképpen nem is célom a kivándorlásnak előnyeit fejtegetni. Irtak már a kivándorlásról ugyis igen sokan, egyik pro, másik kontra, — egyik ebben, másik abban mondott igazat. Ez alkalommal más valami adta kezembe a tollat. Elmondom, amint történt.

Néhány nappal ezelőtt egyházunk harangozója, ki egyébiránt kiismert ügyes kefekötő is, kipirult arccal jött hozzám.

Crkvenicáról.

— A magyar-horvát tengerpartról. —

„Füredre kel menni.” Ezt halljuk minduntalan, de legtöbbször nem a részvét, hanem a gúny hangján. Pedig a füredre menők legtöbbje inkább a részvétet érdemli. Mert nem számítva a beteges állapotból való szabadulás reményét, ugyan mi örömet nyújt a füredre való járás! Elhagyni hosszú időre a kedves otthon, lemondani a megszokott kényelemtől és a szinte nélkülözhetlennek vélt tárgyakról, elválni a rokon lelkektől, kikkel összeforva érezzük magunkat, nélkülözni a jó barátokat, kik minden bajban fölkeresnek s együtt éreznek velünk, s elmenni messze idegen földre, megváltoztatni életmódunkat, dideregni, mikor melegeget óhajtunk és sülni, mikor hűsölni szeretnénk s a saját nagyra becsült főztünk helyett enni oly idegen kótyvalékot, melynek más-más cífra neve van, de az ize egyforma rossz s mindezt drága pénzért, amit otthon is el tudnánk költeni, vagy ha már épen mulatni akarunk, kéjutazáson.

Ez nekünk nőknak a mi annyiszor megirigyelt füredbe menetelünk. Mindig jó lelkű voltam mások iránt, ezt sem kívánom senkinek. Efficke keserűségekkel eltelve indultam utra e hó köze pén délnek, s még a vidék szemlélése sem birt reám vonzóerővel egyelőre — lehet, hogy csak azért, mert Budapesttől Zákányig nagyon egyhangú a tájék, a következő érdekesebb részre pedig ráborul az éj. Utunk másik felének tájképét csak hazafelé fogom élvezni s talán számot is adok majd róla.

Az álmok országából egyszerre a Quarnéróra lépve, az ember azt hiszi, hogy még mindig álmodik, különösen aki először utazik erre. Itt az Ad-

— Jóska fiam, ugymond, írást küldött Amerikából, tessék azt nekem megolvasni.

— Szívesen, felelém, s átvéve az irat-csomót, kezdém betűzni a kivándorolt fia által papírra tett különben eléggé rendez sorokat. Az öreg kezdetben az öröm némi meghatottságával hallgatá fia tudósítását, de midőn azon ponthoz ért az olvasás, melyben lelkére köti atyjának, hogy a küldött pénz egy részét adósságainak fedezésére fordítsa, többiből pedig magának téli ködmönt, anyjának nagykendőt, testvéreinek pedig csizmát vásároljon, az atyai szemekből könnyek peregték alá.

Mit érzett keble, — azt nem árulta el, de hogy e szavak erősebb benyomással hatottak reá, azt eltitkolni nem vala képes. Szomszédunkban lakik. Sokszor láttam, mennyire érzékenyül, valahányszor kassonás közben távollevő fia jut eszébe, de mostani könyei a szokottnál is nagyobb megindulásról tanuskodtak.

Az olvasás tovább ment és az öreg folytonosan sirt, egyszer az öröm, majd a fájdalom nedvesíték meg szemét.

A levél véget ért s az öreg megvigasztalódott. Miért sirjon? Hiszen fiának jól megy dolga, egészséges s hiszi az Istent, hogy nem sokára ismét megláthatja.

Igaz, fia nem panaszkodik, de ama sorok, melyeket egy nyolcadret iven levelehez csatolt, legnagyobb boldogtalanságról tanuskodnak. A tengeren tnl feltalálta ugyan ami után lelke sóvárgott, a boldogulhatás forrását, egyet azonban keserűen kell nélkülöznie: *hazáját* és benne *övét*. S valahányszor a bányák sötét üregeiből föl-emelkedve, munkától reszkető kezével szülői számára sorokat ír, egyszerűlelkét mindannyiszor megszállja a *honvágy* s megszólal benne

ria, mint jó anya megosztzkodott gyermekeivel, még pedig oly igazságosan, hogy mindenkinek juttatott valami szepet. Veglia, Cherso és a számos kisebb sziget változó panoráma a tenger közepén, hol mindenütt élet van. Az igaz, hogy nehéz élet, mert isten itt csak vizet és követ adott az embereknek, de adott hozzá erőt és kitarást is, a parton küzdeni a földért, a vizen dacolni az elemekkel. Megesik az ember szive, ha látja a kopár szirtek aljában azt a néhány négyzetölnyi porhanyó földdel behordott területet, beültetve burgonyával és egyéb zöldséggel. Mennyi elővigyázattal van az ily részecske bekerítve kőgáttakkal, hogy a bóra szele el ne söpörje az egész földbirtokot, mert akkor saláta nélkül kellene elfogyasztani azt a halat, amely után éjjeleken át cirkálnak a csatornákon.

Fiuméből a Canal di Maltempón áthajózunk a Canal di Morlaccában fekvő Crkvenicára, melyet néhány év óta tengeri füredhelyül használnak kik társaság és mulatozás helyett békét, nyugalmat óhajtanak. Ebben a parti városkában, ha nem vagyunk nagy igényűek, mindent feltalálunk. Enyhe levegőt, mert a nagy hősejted mérsékli a tenger szellője; mértföldekre terjedő szép sétatutakat, melyek közül kiválik a Dubricsana patak mentén, hegyoldalban épített, a páratlanul szép Vinodol (borvölgy) felé vezető ut, ugyszintén a másik, Szelce falu felé, folytonosan a tenger partján. Fürednek pedig oly tág, lejtős, homokos talajunk van, hogy Scheveningben sincs külön; s ha déltájban lengedez a levante szél, van meg egy kis hullámunk is.

Nyáron itt a bóra a legkritkább jelenségek közé tartozik. Ez a borzasztó vendég a téli hónap számára tartogatja látogatásait.

TÁRCA.

Tengerparton állók...

Tengerparton állók, melynek neve — bánat!
 Köröttem megmentett, hú bajtársim állnak...
 E partról nézek a közel multra vissza,
 Mint a bátor utas, ki a habra bizta
 Összes kincsét, éltét!

Jött a tenger irigy vésze, a zord vihar,
 S mély keblébe rejté, mit hűn védett a kar!
 Az élet megmaradt megtörve és pusztán;
 A feltve őrzött kincs enyészetbe jutván:
 Az utas — koldus lett!

Éltemet megmentém... Őrzött sápadt kincs em
 Melyért égtem vágytam, az már régen nincsen!
 Megmaradt két társam: a bú és szenvedés,
 Oly hű, hogy bárhová s mindig követni kész
 Éjjel és nappalon.

Fájó reményekkel nézek a jövőre...
 Kérdés támadt bennem: most hová és merre?
 Talán legjobb lenne mélyen a sir alatt,
 Hol örök nyugalom, örök béke lakad
 Megtépett szívemre!

Kapás.

a hazaszeretet érzelme. E fájdalomnak ad kifejezést leveléhez mellékelte azon soraiban is, melyek az öreget az eddigiekénél még keserűbb benyomással illették.

Versben vannak megírva.

Nem lesz talán egészen érdektelen, ha ide ígatom, annál is inkább, mivel — meg-sugom — szerzője megyénk egyik falucs-kájának V.-Ardónak lakosa; annak a falunak, melynek lakói (dacára, hogy pár évvel ez-előtt kisbírójuk által még *tól nyelven* do-boltattak maguknak) ma *tiszta magyarsággal* vallják meg édes magyar hazájuk iránti ra-gaszködésüket.

A versek kicsi kiigazítással szóról-szóra így hangzanak:

Klavorucska József amerikai magyar kivándorló bus versei:

I.
Jelen életnek szomorú napjai,
Vajjon hová lettek régi vig órai?
Itt e gyászos élet csak szívem repeszi,
A nagy tenger-hullám el is temetheti...
Mily szerencsétlennek mondhatom magamat,
Hogy idegen földön töltöm napjaimat!
Elhagytam hazámat, benne szülőimet,
Kikért az én szívem szüntelen kesereg.
Olykor felsóhajtok az Atya-Istenhez,
Vajha megsegítené látni szülőimet!
Hogy egymást ölelő karokkal fogadva,
Eljünk boldogságban, míg isten akarja!

II.
Amerikát körülöngja a tenger,
Borzad tőle, ha meglátja az ember;
Kell is hozzá erős szív és természet,
Aki nem fél, jöjjön ide s már reszket.
Amerika! jaj be vadon bus ország,
Pedig sokan jó világnak gondolják.
Sok ember lett Amerika koldusa,
Amerikát sok magyar fi siratja!
Soknak nincsen lába, csak két mankója,
Igen soknak itt lett ásva sirhantja.
Koporsóját nem áztatták bus könyvek,
Elmaradtak messze a jó földiek!
Hazám, hazám! édes szülő jó hazám,
Meglátlak-e valaha, vagy soka tán?
Elutaztam messze földre belőle,
Hej, de szívem érte eped örökre!

Ime, egy kép, mely világot vet ki-vándorolt népünk helyzetére s gondolkodás-módjára. Egyszerű szavak s mégis mennyi keserv, mennyi őszinte érzélem a szülők és a haza iránt, mily lelkesedés ömlik el bennök!

Láthatod nyájas olvasó, hogy népünk távol messzeségben, idegen földön is hű marad hazájához, magához és multjához — egyszerű keblét ott is a honszeretet ma-gasztos lángra hevíti!

Azért ne nézd e sorokat müértő sze-mekkel, ne keresd bennök a költői nyelv sajátosságát, a rimek szabályosságát, de tiszteld őszinte szavait, melyekkel oly szé-pen vallja meg, hogy: „Extra Hungariam non est vita, si est vita, non est ita!”

Kiss Gyula.

Szemben velünk van Veglia szigete, hova vasárnap és ünnepnapokon százával csolnakáznak át az itteni lakosok ottani köves birtokukra és csak estére térnek vissza, hogy kimulassák ma-gukat egész hétre. Ez a multság kissé szilaj, de én nem csodálkozom rajta. Ezt a háborgást a tengertől tanulják.

A lakosság kizárólag horvát, de legnagyobb része tud olaszul is. Nagyon dallos és zajos nép. Dallamuk szomorú, egyhangú, pár taktusból áll s ezt ismétlik órahosszat. Zajos beszédök nem kellemetlen, olyan sajtáságos, mint minden déli népé. Asszonyai mnnkásak, mert mindnyájan még járás-közben is horgolnak vagy kötnek, fehér, de ho-mályos harisnyát az utcán. Az eladó leánynak, ha egyebe nincs is, de legalább is 14 pár haris-nyájának úgy a maga, mint leendő ura számára készletben kell lennie, mert dacára a nagy me-legnek, mindig abban és kivágott cipőben járnak. Sajnálom, de tartozom azzal az igazságnak, hogy a pórnök nem szépek és a sötét s többnyire fe-kete ruha amit hordanak, még zordabbá teszi őket.

Talán épen e tulajdonságuknak köszönhetik jó hírnevüket, mert páratlanul éretneseknek tart-jak az itteni parci és sziget lakóit. Legtöbbjének férje évekig távol van, mint matröz a nagy hajó-kon, vagy mint kőfaragó a világ minden részében, különösen Délamerikában; s ha visszatér, kuny-hóját mocsoktalanul találja. Puha kebelre ugyan nem hajthatja fejét, mert ezen a vidéken a női bajákat illetve a szárazság az uralkodó; csak a hú, barna, csontos karok fogadják, mert dacára a sok távollétnek, igen jó családi életet élnek. Vagy talán éppen azért?

Szikár testalkatukat mindenesetre az élet-

Vármegyei ügyek.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága rendes havi ülését f. hó 6-án tartotta főispán ömeltósága elnökle mellett. — Az alispán jelentéséből meg-tudtuk, hogy a bodrogközi és gálszécsi járás terü-letéről mult hó folyamán Amerikába kivándorolt 22 egyén, visszajöttek 10-en. — A községek belső területén átvonuló állami, illetve törvényhatósági utrésznek kezeléséhez és fentartásához megkiván-tató több-kiadás kirovása ellen több község részé-ről benyújtott felszólalások véleményes előterjesz-tés végett a kir. államépítészeti hivatalnak ki-adattak. — Főpénztáros szóbeli előterjesztése alap-ján, hogy a közüti pénztárnak ideiglenes kimerült állapotán segítsenek, 10,000 ftnyi rövidköltsön utalványozása iránt folterjesztést intéztek a keres-keudemügyi m. kir. ministerhez; egyszersmind utasítottak a járási főszolgabírákat, hogy a multból még kint lévő közmunkaváltásai hátralékoknak behajtását teljes szigorúsággal fogatosítsák. — Az árvászéki előadók júniusban elintézték 2008 ügydarabot, hátralékban maradt: 772. — Kir. ügyész feléves jelentéséből felemlítjük, hogy a rabipar ez év első felében 884 ftnyi tiszta jöve-delmet hozott, mely az ujhelyi kir. adóhivatalba be is szállított. A járásbírósi fogházak kifogás-talan rendben találtak. Az ujhelyi központi fogházban jun. hó végén a rablétszám 276 volt, ebből 21-et fegyházba szállítottak. A rabegészség általában kedvező. — Kir. tanfelügyelő és hivatal-társai a mult hónap közepétől kezdve folytonosan az elemi iskolák, s egyszersmind a s.-pataki tanító-képző intézet tanévet záró vizsgálatainak vezeté-sével voltak elfoglalva. A tanítás eredménye általában kedvező s a magyarosodás felvidékünkön mindenütt örvendetesen terjed. — Kir. főmérnök jelentése szerint a felhőszakadászerű záporok vármegyészerte sok kárt okoztak a közutakban. Egy felmerült eset alkalmából hosszabb eszmecsere-t keltett az a kérdés, vajjon nem lenne-e üdvös do-log a bodrogközi, nagymihályi, varannai, homonnai, szinnai és sztrpkaai járasok területén is pénzübeli teljesítéssel átváltoztatni a természetben kirótt tör-vényhatósági utadó-kötelezettséget, — mert így, mint most van, kivált a bodrogközi és n.-mihályi járasokban, hol a községek szétszórta fekszenek és a kavicsbányáktól távol esnek, az egy-egy igá-snap szám ellenértékülré rájuk rótt természetben teljesítendő munka, más járasokhoz mérten, arány-talanul nagy terhet ró a lakosságra. A kérdés bővebb megvitatása és határozathozatal végett *rendkívüli közgyűlés* fog összehívni. — Kir. pénzü-gyigazgató jelentette, hogy a közadók júniusban jól folytak be; nevezetesen pedig egyenes adók-ban befizettek 35,510 ft 95 kr, a mult év júniusához mérten most többet: 10,903 ft 88 krral. A had-metességi díj befizetésében 385 ft 44 kr volt a visszaesés, mert most csak 810 ft 36 kr folyt be. — Végül felemlítjük, hogy Hajner József, Séra István, Span András, Drab Máttyás, Grünfeld Farkas, Kenecz János és Maczibóba Péter kivételes nősülés megengedéseért folyamodván, kérelmük kedvező elintéztét nyert.

A törvényhatósági utadó kivetése ellen be-adott felszólalásokat tárgyaló vármegyei küldöttség f. hó 6-án d. u. tartott második ülésén az addig beérkezett összes reklamációkat elintézte.

módnak is lehet tulajdonítani. Ezek nem ismerik a kenyérsütés ünnepét házuknál, de azért regge-lenként kávét isznak, azaz hogy cikóriát, amiből pár kanállal tesznek egy liternyi vizbe: a jobb móduak juhtejjél és zsemlyével veszik; de akitől ennyi luxus nem telik, a cikória-lébe egy kis cukrot tesz és polentát aprít belé. A polenta nemzeti eledel, kukoricaliszt sós vízben kifőzve s ezt több féleképen élvezik, olajjal vagy juhturóval; egészen keményre főzve, ellapítva, szeletekre vágva és ki-szarítva pedig kenyér helyett. Egyéb eledelt a tenger nyújt nekik. Minden terhet, mit a szárazon kell szállítani, a nők hordják hátuhon, mert egy pár juhon és asszonyi álaton kívül egyéb jószága nincs a crkvenicai gazdának. De hogyan is tápl-lálná, mikor csak kavicsot vet és követ arat.

A család rendesen számos tagból áll, mini-muma 5, maximuma 10. A gyermekeknek nem sok tanulnivalójok lehet, mert iskola után mind a sekély vizű tengerszéleken és parton, a kavicsok közt kapargál apró rák, kagyló és csiga után, miket a fürdő-vendégeknek kínál, akárcsak a ti-hanyiak a kecskekörmöt.

A nép általában nagyon vallásos, a lourdesi szűz kis szobra még a mi vendéglőkben is otthonos, és mi jó keresztények módjára szivesen esszük a scombretit (kis tengeri hal) soványabban, csak hogy az ő örökösén égő lámpájába is jusson olaj.

Többször hallottam az idegenektől, hogy az itteni férfiakat becsmérelik, hogy renyhék; de hi-szen nem kapálhatnak, ha nincs mit.

Az ő ekéjük a csónak és hajó; ha az szántja a vizet, mindnyájan talpon vannak, majd leszakad alattok a molo. S miként már említettem, leg-többjének kenyérkeresete éjjel kezdődik a halász-bárkákban, no meg nappal a tonnárakban.

A vármegyei gazdasági egyesület elnök-jelöltjei eddig ketten vannak, u. m. *Andrássy Sándor* és *Sztáray Antal* grófok. Többen aligha lesznek is és valószínűleg egyhangú lesz a választás. *Sztáray Antal* ömeltósága, ugyanis, a f. hó 4-én nála járt és általa nyájasan fogadott 8 tagos küldöttség előtt, melyet *Vicsmandy Ödön*, egye-sületi h. elnök vezetett a grófhoz, kijelentette, hogy a jelöltséget megtiszteltetésnek tekintí s nem is tér ki a hozzá vezető bizodalom utjából; az el-nöki tisztelet azonban csak akkor hajlandó elfogad-ni, ha megválasztatása egyhangú lesz. Ömeltó-sága a gróf, egyszersmind kinyilatkozatta a nála járt küldöttség előtt, hogy elnökkététele esetén teljesen szakítana a mult hagyományokkal, és saját maga saját programja alapján intézné az egye-sület szerves életmüködését. — Az *Andrássy Sándor* gf. zászlaja alá gyülekezett érdekeltség *Mailath József* gf. ömeltósága elnökle alatt S.-a.-Ujhely-ben f. hó 6-án d. u. tartott népes értekezletet s kimondotta, hogy az elnök-jelöltje érdekében tett iniciatívát helyesli, avval mindenben egyet ért s célul tűzi maga elé, hogy a szeptemberi választás alkalmával *Andrássy Sándor* gf. zászlaját diadal-hoz juttassa. Ilyen premiszak után természetes folyomány, a pártoknak teljes erővel való szer-vekedése, hogy t. i. a tulnyomó többség ostentálá-sával a választást csakugyan egyhangúvá tegyék.

Hirek a nagyvilágból.

A német császári pár. Angolországba érke-zett. Fogadtatásuk szivesség és lelkesedés dolgában eseményszerü. Minden lépésüket a nép tüntető örömrivalgással kíséri. Az angol lapok elragadtatás-al irnak *II. Vilmos* császárról s a legrokonzan-vesebb viszhangot ébresztették a német sajtóban.

Sándor, szerb király, évi tanulmányait a legjobb sikerrel befejezvé, vakációzni készül. Eddig úgy van, hogy a kis király mindenekelőtt keresztapját, a muszka cárt megy meglátogatni, Szentpétervárról visszafelé jövén királyunknak, ki a kis Obrenovicot kedveli, Budán, vagy Gödöllőn fogják bemutatni.

Indiában Madras tartományban éhínség tá-madt; tízmilliónyi lakosságot éhhalál fenyeget.

Hirek az országból.

Haynald Lajos kalocsai biboros-érsak, a magyar katolikus egyháznak legnépszerűbb fő-papja, f. hó 4-én d. u. 1 órakor meghalt. Önfel-áldozó magyar hazafi volt; bátor, szókimondó, politikai meggyőződésében tántoríthatlan férü, ki annak idejében, mikor, mint Erdély püspöke, meggátolta, hogy a Királyhágón-tuli rész a „reichs-rath“-ba bemenjen, a fejedelem kegyét is elvesztette. Számüzetéséből csak 3 nappal a koronázás előtt hívta őt vissza Rómából és ültette a kalo-csai érseki székre a király parancsolata. Szinte a pazarlásig menő volt áldozatkészsége. Dúsgazdag jövedelmeiből csak jótékony célokra öt millió forintot fordított. Azonkívül fejedelmi bőkezűséggel pártolta a hazai tudományosságot és a művésze-teket. Az egész ország élénken érzi a fájdalmat, mit *Haynald Lajos* elhunyt okozott a nemzetnek. A

Ezt meg kell hogy magyarazzam olvasóim-nak. Tonnáranak nevezik a toronymagasságu lét-rát, mely a tengerparton, többnyire öblökben foldbe ásva, ferdén áll a tengerszine felé. A létra tetejében ülhely van, ahol a tinhalak csőze nap-hosszat elüldögél, lesve a majdnem embrenyi nagyságu tinhalak megérkezett, szintén naphosszat leső halásztársainak. Kétségkivül a legunalmasabb helyzetek egyike, amit képzelní lehet, perzselő nepnak kitéve, napokig mozdulatlanul ülni abban a szédítö magasságban. A tinhalak idénye július és augusztus.

A tinhalak története pedig ez: A világok tengerében neki indul vándorutra egy óriási raj szardinia halacska, melyet a pléhdobozokból mind-nyájan ism-rünk s melyeket a tengerparti váro-sokban a halpiacokon nagy mennyiségben árulnak és frissen olajba sütve is szeretnek. Ezeket kö-veti a scombrik raja, ez a csákihoz hasonló ra-gadozó faj, csak hogy izletesebb annál s mely a szardiniát mint prédáját követi. A scombrikra pedig a tinhalnak fája foga: de a rettenetes küzdelem a létért még e láncolatban sem ér vé-get, mert az utóbbiakat néha néha a náluknál na-gyobb s őket is felfaló cápa követi.

A mint ez a tinhal-csősz egy ilyen rajt észrevesz jelére csolnakokba ülnek a halászok s s a kifeszített hálókba kergetik az ostoba tinekét, melyeket partra vonszolva agyon bunkóznak. A tin husát kiló számra mérik ki, miként nálunk a nagyobb harcsákat. Izletességre nézve a tin kö-rülből oly rangú a tengeri halak közt, mint a harcsa az édes vizek közt.

Az egész quarnerói tin-halászat egy vagy-onos fümei ember kezében van, kinek szolgálátá-ban áll a legtöbb crkvenicai lakos. Ezek három

Folytatás a mellékleten.

hogy a mennyiben az úristen megengedi, 10 év múlva újra találkozunk. (Borsodmegyei Lapok.)

(Primícia.) Zemplén-Szinna város és nagy vidékének közönsége egy ritka szép egyházi ünnepségnek volt részese f. év s hó 5-én. Ugyanis t. Zaborovszky Béla, a kassai egyházmegyének ujjongószentelt áldozópapja s egyik nagyreményű díszes jeles festőművész Roskovics Ignác által gyönyörűen kifestett szinai r. k. templomban a szintén jeles szobrászművész Köllő által remekül készített s Roskovics gyönyörűen szép oltárképével ellátott főoltárán ezen a napon mutatta be első sz. mise áldozatát az egek Urának. Az eléggé nagy templom zsufolásig megtelt közönséggel. Nemcsak a helybeliek s közel vidékiek, hanem a legtávolabbi vidékiek közül is, úgy Zemplénből, mint Abauj-ból és Sárospól számosan látogattak el az ő kedves *Béla*-jok primíciájára. Az intelligencia között ott lattuk a boldog ifju áldozópap szülei és nővére körül elhelyezkedve a kegyuraságot, *Lippe* Eberhard gróf öméltségét s kedves nejét a nemesszivi s hitbuzgó *Marietta* grófnét (mint nyoszolyó asszonyt) s kedves ifju nővérét, a neoprezbiter nagyszámú rokonait; ott lattuk az ifju áldozópapnak volt kedves tanárát, ft. *Hoffman* teológiai professzort, a közigazgatási hatóságot, az urad. tisztikart, több szomszéd r. és g. k. lelkész. Meghatóan szép volt az a jelenet, mikor az ifju pap, mint az egyház völgyéne, ünnepi ornatusba öltözve fényes asszisztencia mellett paptársaitól kísérvé hat gyönyörű szép, kedves és fehérbe öltözött leánytól, mint koszorus leányoktól környezve, élükön *Lippe* Marietta grófnéval a feldisített fő oltárhoz ment. A kézvezető (manuduktori) tisztet ft. *Gay* János, gálszécsi lelkész, kiváló buzgalommal s testvéri szeretettel teljesítette; az ünnepi szónok pedig az ékesen szóló szinai plébános *Lehoczky* Endre volt, akit mindnyájunk öröme püspöke *Bubics* Zsigmond öméltsége csak e napokban nevezett ki, érdemeinek illő jutalmául, kerületi esperessé s erre az alkalomra kötötte föl először a vörös övet.) Mise végén az ifju áldozópap százkra menő híveknek osztotta ki első papi áldását. Ezvel az egyházi ünnepség, a mely d. e. 10 óra kor kezdődött, d. u. 1 órakor véget ért. A nagyszámú intelligens közönség részére az örömszülők *Sztakcsinban*, az ez alkalomra a kegyuraság által szívesen átengedett urasági kastélyban, 90 terítékű diszlakomát adták. Az ételek kitünően magyarosan voltak készítve, ehhez járult a jó bor s a homonnai Pali primás bandájának fulbemászó muzsikája. Nem csoda tehát, ha az örömtől amúgy is jókedvében levő közönség csakhamar az érzelmeik kifejezésének is utat nyitott. Az első toasztot az ünnepi szónok ft. *Lehoczky* Endre mondotta a nap hőisére. Utána az ujjongószentelt prezbiter emelt áldomás pohárt. Öszentsége a római pápára, Ófelsége az apost. magyar király s fenséges családjára, a hazára s *Bubics* Zsigmond püspök öméltségére, nemkülönbön megköszönte kedves szüleinek s szeretett paptársainak fáradságát, szíves közreműködését s végül az összes vendégek koszorut éltette. Ezzel megkezdődtek az áldomás ivások s üdvkivánatok. Poharat emeltek: *Bihary* Emil n. polenai g. k. lelkész, *Hoffmann* teológiai tanár, *Gay* János, *Király* Gyula, *Dancs* János, *Zaborovszky* Kornél, *Dely* Endre, *Dzsbay* György végül a közszeretben élő *Feri bácsi* (Debreczeni Ferenc szolgabíró.) Ebéd után az öregebbje továbbra is az asztalok mellett maradt, míg az aranyos fiatalok táncra perült s járta a tánc viradtig. Adja az Isten, hogy a nap hőse, *Zaborovszky* Béla, e nagy nap emlékét ifju erőben s egészségben ünnepelhesse ötven év múltán is! *B. E.*

(Halálozás.) Mély részvétellel aptuk és adjuk a következő gyászjelentést: A jászóvári prémontrei kanonok-rend leleszi társának tagjai, az egész Rend s az elhunytak számos rokonai nevében is legmélyebb fájdalommal tudatják panfalvi és hajás *Fuhász Mihály Medárd* prémontrei kanonok, érdemesült főgimnáziumi igazgató és az országos levéltár ideiglenes jegyzőjének, életének 72-ik és áldozópapjának 45-ik évében f. hó 5-én délelőtti 1/2 12 órakor, a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után, szívészélítés következtében történt gyászos elhunytát. — Az örök világosság fényeskedjék neki!

(Feleségét szurta meg) Ragán Mihály ujhelyi napszamos f. hó 6-án délután feleségével összecivódott, majd jól elverte és ennek tetejébe bicskával hátba szúrta szegényt. A dühöngő férjet a csendőrséghez kísérték, felesége pedig orvosi gondozás alatt van.

(Orkánszerű viharok.) *Vehérről* írják: F. hó 4-én a délutáni órákban a hőség oly tikasztó volt (árnyékban 26 R), hogy dacára a Medárd-napi eszést időnként követő összesen 26 napos esőnek, az ember szinte vágyott egy kis hűsítő esőre. Ma már mondhatjuk: „Ádít uram esőt: nincs köszönet benne!” Este 8 órakor a délnyugotra fekvő szomszédos *Bánszka* község felől kékes-fekete véstől terhes felhők közeledtek felénk. Villámok cikáztak és a közeli hegyek sokszorosan visszaadták az iszonyú dörgéseket. — Egyszer csak megeredt az orkán törve-pusztítva mi útjába akadt, mintha az utolsó ítélet napja következett volna. Közbe megnyitak az ég csatornái és úgy ömlött az eső, mintha dézsából öntötték volna; elárasztva vizzel a községünkön végig folyó patakot (mely a túlságos esőzések miatt amúgy is szokatlan nagy) és az út melletti csatornákat. *Ember-emlékezet óta itt ehhez hasonló vihar nem pusztított. Az orkán egyes házak fedelét elseperte, sőt egyes épületeket földig rombolt.* A fákat tövestül csavarta ki, a gyümölcsösöket szétrombolta. Csak pár héttel renováltattuk nagy költséggel templomunk zsindefedelt. Ezt is elseperte az orkán és a paróhia falához vágta. — Gazdáink aratás küszöbén állottak; a vihar ezt is tönkretette. — A vihar egész éjjel folytonosan dühöngött s még másnap reggel sem szűnt meg egészen. — *A felvidékről írják:* F. hó 4-én estétől másnap reggelig tartó óriási vihar és orkán uralkodott a felvidéken, borzasztó villámlásokkal és dörgésekkel. A parányi patakok folyókká dagadtak. *Alsó Jablonka* községben az urasági istálló tetejét és más helyeken is levetette, sok épületet megrongált. — *Papina* községben a Bombelles gf. magtárba becsapott a villám, a magtárnak egyik falát ki döntötte, a benne volt többnemű életet összekavarta. — *Lácsfalva* községben egy nagy kőtefát hasított ketté, — *Barkón* egy jegenyefába csapott s ott, úgyszintén *Papinán* több nagy fát gyökerestől kitépelt. Rétekről a lekaszált szénát a víz elseperte, a boglyákat széthányta, a gyönyörű kalászos életneműt ledöntötte s most mind fekszik. Az eső egyre esik. A gazdák kétségbe vannak esve s nyomorok néznek elé, ha az eső még pár napig esik. *r. l.*

*) Gratulálunk!

Szok.

Közbe megnyitak az ég csatornái és úgy ömlött az eső, mintha dézsából öntötték volna; elárasztva vizzel a községünkön végig folyó patakot (mely a túlságos esőzések miatt amúgy is szokatlan nagy) és az út melletti csatornákat. *Ember-emlékezet óta itt ehhez hasonló vihar nem pusztított. Az orkán egyes házak fedelét elseperte, sőt egyes épületeket földig rombolt.* A fákat tövestül csavarta ki, a gyümölcsösöket szétrombolta. Csak pár héttel renováltattuk nagy költséggel templomunk zsindefedelt. Ezt is elseperte az orkán és a paróhia falához vágta. — Gazdáink aratás küszöbén állottak; a vihar ezt is tönkretette. — A vihar egész éjjel folytonosan dühöngött s még másnap reggel sem szűnt meg egészen. — *A felvidékről írják:* F. hó 4-én estétől másnap reggelig tartó óriási vihar és orkán uralkodott a felvidéken, borzasztó villámlásokkal és dörgésekkel. A parányi patakok folyókká dagadtak. *Alsó Jablonka* községben az urasági istálló tetejét és más helyeken is levetette, sok épületet megrongált. — *Papina* községben a Bombelles gf. magtárba becsapott a villám, a magtárnak egyik falát ki döntötte, a benne volt többnemű életet összekavarta. — *Lácsfalva* községben egy nagy kőtefát hasított ketté, — *Barkón* egy jegenyefába csapott s ott, úgyszintén *Papinán* több nagy fát gyökerestől kitépelt. Rétekről a lekaszált szénát a víz elseperte, a boglyákat széthányta, a gyönyörű kalászos életneműt ledöntötte s most mind fekszik. Az eső egyre esik. A gazdák kétségbe vannak esve s nyomorok néznek elé, ha az eső még pár napig esik. *r. l.*

(Nyomorúság a felvidéken.) Topolovkáról írják: f. évi június 10-től nap-nap mellett esik. Nagy vizünk és sarunk van. A községi lakosok jelenleg a szénatakaritással vannak elfoglalva, de nem kédesek összegyűjteni s hazahozni, mert amit egyik nap boglyácskákba raktak, másnap már széjjel kell szedniök, s abban a reményben, hogyha széjjelrúzzák, megszárad: jön az eső, a munkájukat megakadályozza, s így a széna ott hever a réteken és rothad. *Topolovkát és Lesskőcset a víz egészen elöntötte, valamint a réteket is.* A gazdák kétségbe vannak esve, hogy takarmányuk nem lesz, mind elrothad a vízben és sárban. A krumpli, tengeri stb. kapálatlan, a legnagyobb hátramaradás van a munkában, s ha ez így fog tovább tartani, a krumpli rothadásnak indul és nagy inségnek nézünk eléje, mert e vidéken a krumpli a legnagyobb eleség. Főszolgabíránk erélyes intézkedéseket tett, hogy Zavadkától Topolovkáig a községbeli lakosok az árkot mélyebbre ássák és szélesbítsék, de a víz mindennek dacára csak igen lassan vonul le a rétekről. Egy másik tudósítás így szól: a vaddisznók csoportosan járnak éjjelenként, s a krumpli-földeket folturják, a krumplit pusztítják, úgyszintén a gabonával bevett földeket összetapossák.

(Intő példa!) *Barkó* községből írják: *Mihály* Mihály telkes gazdának egyik tehene múlt hó 27-én megbetegedvén, tulajdonosa a beteg tehent levágatta és húsát, a községi bíró tilalma ellenére, a községi lakosok között kimérte. A tehén lépfenés volt s a tilalom áthágásának szomorú következkése nem soká késett, mert a tehén húsát élvezők egyike, *Pisko* Mihály nevű fiatal földész, vérmérgezés következtében, a gyorsan alkalmazott orvosi segítség dacára, f. hó 6-án irtóztató kínok között kiszenvedett; négy társan pedig már szintén kiűtött a pokolvar. — Az elhunytat özvegye s négy kiskorú árvája siratja.

(Biztosított főherceg) A külföldön meglehetősen általános szokás, hogy fejedelmi családok nagy összegekre biztosítják az életüket. Nálunk eddigelé csak *Orth* János, a régebbi János főherceg biztosította az életét. Most, — mint értesültünk, — *József* főherceg is nagy összegre kötött életbiztosítást, még pedig a „Gresham” társulatnál.

(1848—49-ki szabadságharcunk képekben.) *Hentaller* Lajos orsz. képviselő és *Fárnek* Béla által sok év óta gyűjtött és kiválóan érdekes 48—49-es gyűjtemény kiállítása néhány nap múlva megnyílik a fővárosi virágó több termében. E nagyon érdekes kiállítás tartalmazza és ugyyszól van, majdnem egész teljességgel, mindazokat a képes ábrázolatokat, melyek 1848—49-iki szabadságharcunkról s annak szereplőiről hazánkban, Európában és Amerikában felkutatottak és megszereshetők voltak. E gyűjteményben 1600 kép foglaltatik a mindenféle fajtájú és nagyságu olajfestményektől kezdve a fényképekig. Érdekes és fölöttébb jellemző hogy e gyűjteményben 205 kép *Kossuth* Lajost ábrázolja és hogy mind a 205 *Kossuth*-kép más más nyomtatásban megjelent kép s legnagyobb része külföldi. A kiállítás rendezői kérik egyúttal az egész hazai közönséget, hogy a birokukban levő szabadságharci emlékeket a kiállítás tartamára vizontszolgálatért, vagy meghatározott díjért átengedni sziveskedjenek. Minden ilyen küldemény *Hentaller* Lajos orsz. képviselő és *Fárnek* Béla nevére (Budapest V. a fővárosi virágóba) címzendő. A legcsekélyebb kiállítható tárgyat beküldő is egy életnagyságu fénykép imitációt kap *Kossuth* vagy valamely jelesebb költőnek arcképéből. A kiállítás sikerére

fölöttébb kívánatos volna, ha abban festő- és szobrászművészeink is részt vennének, annál inkább, mert most nyílik először alkalom annak a bemutatására, hogy történelmünk egyik legjelentesebb epizódja a hazai képzőművészetet hogyan inspirálta. Különbön igen kiváló művészek, mint *Zala*, *Roskovits*, *Stettka*, *Margitay*, *Spányik* stb. megígérték, hogy fognak kiállítani képeket.

(A vasárnap megüleséről) szólvó 1891. évi 13. t. c. f. hó 15-ikén lép életbe s az első vasárnap, melyen az ipari munkának szünetelését a törvény rendeli, mához egy hétre lesz. Ide vonatkozólag bővebb tájékoztatást nyújt lapunk mai számának irodalmi rovata.

(Egy jó házból való) fiu tanoncul felvétetik. *Wihs* Keresztély cukrászdájában; — egy gimnáziumi IV. osztályt végzett ifju pedig gyakornokul *Szentgyörgyi* Vilmos kereskedésében.

Irodalom.

Eppen most jelent meg a következő napierdeki füzetke. Az ipari munka vasárnapi szünetelésének törvénye (1891. XIII. t. c.) és az arra vonatkozó végrehajtási rendelet. Összeállította hártói Szokolay István ügyvéd Budapest, 1891. Róza Kálmán és neje kiadásában. 44 lap. Ára 20 kr. (Kapható minden hazai könyvkereskedésben és Budapesten a kiadónál, VIII. Szentkirályi-utca 30. szám.) A vasárnapi szünetre vonatkozólag, a mindennapi életben legnagyobb jelentőséggel bíró annak ismerete, hogy a kötelező vasárnapi szünetelésről mily kivételek állapítottak meg; tehát, hogy mely ipar- és kereskedelmi üzletekben lesz szabad vasárnaponként is és hány óráig dolgozni s árulni? Ezeket a követeleket határozza meg és szabályozza a kereskedelemügyi s pénzügyi miniszternek július 1-én kelt rendelete. Az előttünk lévő füzetkében ez a két rendelet is megvan a tárgynak megfelelő magyarázattal és törvényhozásonknak a vasárnapi munkára és munkáskérdésre vonatkozó előbbi rendeleteivel kapcsolatban.

Uj köntösben, elegáns borítékban jelenik meg ezúttal a „Magyar Nők Lapja”, melynek Brankovics György, ismert író a főszerkesztője. Az újítás következtében három oldallal bővült a lap szellemi része s így sokkal élénkebb és gazdagabb a tartalma, mint eddig volt, amiről a hozzánk beküldött 27-ik szám már eléggé tanuskodik. Ebben a költemények, az elbeszélések, az egészségügyi, nevelésügyi és társadalmi cikkek igen kellemesen váltakoznak a háztartási cikkekekkel, az orvosi tanácsadóval s egyéb hasznos tudnivalókkal. Nagyon csinos a „kis gazdasszony” illusztrációja is, mely az első oldalon látható. Az elegáns boríték berendezése, a sok, de szükséges aprósággal, szintén szakavatott kézzel van. Mindezeknél fogva őszintén ajánljuk a „Magyar Nők Lapját” művelt hölgyeink figyelmébe. A kitünően szerkesztett lap, melynek egy évre 6 ft az ára, megérdemli a támogatást. Mutató számot a kiadóhivatal, (Budapest, Erzsébetkörút 36. sz.) bárkinek is szívesen küld, a ki egy levelezőlapon hozzá fordul.

Hogy kell befőzni? Ily cím alatt most jelent meg a gyümölcs és főzelék befőt készítés gyakorlata, általunk mult hóban előre jelzett munka. Tartalmaz több mint 200 recipét különféle befőttekről és pedig: 1. Községes gyümölcs befőttek (Dunst). 2. Gyümölcsök befőzése cukor nélkül. 3. Befőttek cukorba. 4. Cukrozott gyümölcsök. 5. Száított cukor gyümölcsök (Candirozott). 6. Rummal készített gyümölcsök. 7. Ecetbe főtt gyümölcsök. 8. Gyümölcs-izek (Lekvár) készítése. 9. Szörpök és édes italok. 10. Gyümölcskocsonyák (Gelelé) és sajtok. 11. Kompótok. 12. Főzelékek. 13. A gyümölcsök télre való friss eltartása. — Jó lélekkel ajánljuk e hasznos munkát minden háziasszonynak. Ára 80 kr. A pénz előleges beküldése után mindenkinek bérmentve küldi meg *Tarozall Dezső* könyvkiadó *Nyiregyháza*n.

Egyesületi és társas élet.

Nyilvános számadás.

A s.-a. ujhelyi polgári olvasókör által 1891. évi június hó 29-én tartott nyári mulatságának bevétele . . . 175 ft — kr., kiadása . . . 147 ft 18 kr., tisztja jövedelem: . . . 27 ft 82 kr.

Felülfizettek: 10 fto Molnár Isván, 5 fto Dókus Ernő, 3 fto Wichsz K. Tamásné, 2 fto Dókus Gyula, Székely Elek, Krickbaum Gyuláné, Matolai Etele, Buday Zádor; 1 fto Szamosi Jenő, Károlyi János, Csaszlozsky János, Vida József, Bánóczy K. Szepessy Arnold dr., Dongó Gy. Géza. Zombory János, Gaizler József br., Vilhelm N., Landesman Miksa, Grünbaum Simon, Pólányi Gyula, Juhász Jenő, Pekáry Gyula, Benedek János, Moldoványi Géza, Marikovszky Sándor, Nemes Ferenc, Corazza Károly, Zinner Adolf, Prámer Alajos, Kubinyi Mihály, Pekáry Géza, Oláh Béla, Csínky Gyula, Nemes Lajos, Baumgartner Pál, Ambrózy Nándorné, Ambrózy Viktor, ifj. Kottán György, Dókus László, Páskándy István, Komjáthy Zsigmond, Kellner Soma dr., Enyiczkei Gábor, Kristóf Károly, Zavaczký Gusztáv, Csernyiczky János, Szabó Sándor, Dlugolinszky Miksa, Kazinczy Ferenc, Garai Lajos, Fenyvesi Soma, Kovaliczky Pál, Krasznapolszky Kálmán, Mészáros Viktor, Bernáth László, Balogh Lipót, Novák László, Nebesz József és Hercz Ármin.

A felülfizetőknek hálás köszönetét nyilvánítja S. a. Ujhely, 1891. július 11-én

az olvasó-kör választmányja.

TANÜGY.

A helybeli ev ref. elemi leányiskola növendékei *Kulcsár* Ferenc tanító vezetése mellett f. évi jún. hó 28-án délután tettek vizsgálatot az egyházi előjáróság előtt, a népnevelés s tanügybarátok, úgyszintén a szülők köréből csoportosult hallgatóság jelenlétében. A tanítás szép eredményben kiváló része van az osztálytanítónak, Nagy

érdeklődéssel szemlélték a növendékek kézimunkakiállítását is. E tekintetben az előismerés adója Vágó Emma k. a. tanítónőt illeti.

A női ipariskola kiállításáról. A s.-a.-ujhelyi női ipariskola a lezárt tanév eredményeként ma egy hete kiállítást rendezett. Három tanteremben voltak fölragasztva s kirakva a növendékek kézimunkái, melyek nagyszámú érdeklődő közönség előtt tettek bizonyosságot ügyességről, gyakorlatias érzékről és általában az intézet életrevalóságáról. Buzdítóul ez idén s ez alkalommal először a növendékek között jutalomdíjakat osztottak ki. A jutalmazottak közül Vályi Ida, Rács Erszike és Danilovics Szabinka egy-egy aranyat nyertek; a negyedik díjat, mely 2 db. ezüst tallérból állott, Granater Jolán nyerte. Lekötötték a figyelmet: Krafcsik Etelka fehérnemű varrása és himzése, Mandula Erzsike ruhavarrása, Ulrich Irmának szép csipkemunkája, Répássy Olgának és Löcherer Andráknak díszmunkája, Abonyi Irén, Czigler Mariska, Maláricsik Margit, Róse Kornél, Landesman Bella és Leskó Hermin kézimunkái. Általában véve tudósítónk örömmel győződött meg a nagyobb érdeklődést, pártfogást és támogatást érdemlő intézet életrevalóságáról és előrehaladásáról. Az érdem koszorúja természetesen a buzgó tanítónőt: Kasztner-Turánszky Irma asszonyt illeti. S.

Értesítés. Minthogy folyó hó elején az évi záróvizsgák intézetemben már megtartottak, s így szabad idő álland rendelkezésemre: felvállalok növendéket a szünidőre német és franciában oktatni, elemi osztályokban javítani vagy előkészíteni, végre mindenféle kézimunka tanítására hitfelekezett és nemkülömböség nélkül. Értekezhetni velem intézetemben, Korona-utca 699. sz.

Weisz Mária,
leánynevelő-intézet tulajdonos.

A közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős. —

Töke-Terebes, 1891. júl. 8.

A töke-terebesi áll. iskola vizsgálatáról ferditésekkel s téves állításokkal telt cikk jelent meg, melyre az igazság érdekében több megjegyezni valóm van. Az egész tudósítás az olvasóra azt a benyomást teszi, mintha a róm. katolikusok a magyarosodás terén hátra maradtak volna*). A töke-terebesi iskola állami jellegű, azt, mint helyben egyedüli iskolát vajlás különbség nélkül minden gyermek látogatja; miből önként következik, hogy ugy a magyar nyelvben, mint pedig az előirt tananyagban való előmenetel valamennyi iskolás gyermeknek egyiránt dicséretére válik és a tanítói testület érdemül betudandó. A r. l. a vizsgálatokon nem volt jelen és a helybeli viszonyokat nem is ismeri, mert különben meggyőződést szerzett volna állításának ellenkezőjéről és megkímélte volna az olvasó közönséget tájékoztatásán alapuló tudósításától. Ha nem volna rest néha-néha a róm. kat. templomba betekinteni, úgy minden bizonynyal tapasztalta volna azt is, hogy a hívek már rendszeresen magyarul énekelnek; valamint meggyőződést szerzett volna arról is, hogy a r. k. gyermekek kizárólag magyar nyelven tanulják a vallást. De tudná azt is, hogy a töke-terebesi áll. iskolát 180 r. k. gyermek látogatja, és tudná azt is, hogy a töke-terebesi iskola elnöke főt. Perlsberg Ede esp. plébános ur ugyanaz, a ki az iskola államosítását megelőző időben mint a községi iskolaszék elnöke állt az iskolai ügy élén. Ezek után kérdem a tudósító urtól, vajjon van e alapja, s mi célja van ferditésének? Ha az elnök ur érdemeiről szó van, ez méltán őt illeti meg; ha valaki, úgy mindenesetre ő az a „derék és jó magyar érzelmű lelkipásztor.“**) Végül én is felkiáltok s tudósító ur végszavaival: ha így haladunk, nincs messze az idő, mikor Töke-Terebes is büszkén vallhatja magát magyar községnek.

ifb. Hajtinger János,
r. k. segédlelkész.

*) Reám nem! Szerk.
**) Hogy nem ő volna az: a tudósító sem mondotta! Szerk.

HUMOR.

A titok.

— Báró ur, megengedi, hogy egy titkot közöljek önnek?
— Kérem.
— De ez nagy titok ám. Szükségem van ezer forintra.
— Bizzék bennem. Annaira titoktartó vagyok, hogy — nem hallottam semmit.

Szónyomozás.

Tétty = lutri — Borszék = kántor gyomor,
— Kis-Bér = tanítói fizetés, — Hadhás = lak-tanya, — Villány = gyufa, — Keresztur = Krisztus, — Kis-Marja = bolha, — KisUjszállás = karmantyú, — Nyirbátor = borbély.

A „Mátyás-Diák“-ból.

GONDOLATOK.

Ahol a gondolat sovány: ott kövér szó

Ha egy történetet mond el a nő: vonj le abból valamit; ha életkorát vallja be: adj hozzá valamit.

A görögök istennőnek ábrázolták a visszhangot. Miért? Mert mindig övé az utolsó szó.

Az erény sarkóvét rendszeren az aranyműves-nél varázsolják. Elemér.

HIVATALOS RÉSZ.

67. kp. Zemplén vmegye alispánjától.

Valamennyi nagyközség előljáróságának és körjegyzőségének.

A képviselő választók 1892. évi ideiglenes névjegyzékének közszemlére tétele tárgyában 61. szám a. kibocsátott hirdetményben a felszólamlások elleni észrevételek beadására július 15-től 25-ig határidő tűzött ki.

Utasítanak a nagyközségi előljáróságok, illetve körjegyzőségek, hogy a meny-nyiben a kérdéses észrevételek július 16-tól 25-ig adhatók be és fogadhatók el, — ehhez alkalmazkodjanak s a hirdetmény szövegében a 15-ös számot 16-ra haladék nélkül igazítsák ki.

S.-a.-Ujhely, 1891. július hó 9.

Matolai Etele, alispán.

294/891. ip. sz. S.-a.-Ujhelyi j. fősolgabirójától.

Hirdetmény.

A nagyméltósági kereskedelmi minister ur 32117. számú körrendeletében kimondotta, hogy a kereskedők, kereskedelmi társaságok, részvénytársaságok és szövetkezeteknek ipar igazolvánnyal kell bírniok s utasította az elsőfoku iparhatóságokat, hogy mindazokat, kik igazolvánnyal nem bírnak, záros határidő alatt annak megszerzésére hívja fel.

Ennek folytán mindazon kereskedőket, részvénytársaságokat és szövetkezeteket, kik ezideig iparigazolványt nem szereztek, felhívom, hogy augusztus hó 30-ig eddigi mulasztásukat pótolják, mivel ellenesetben ellenök az 1884. évi XVII. t. c. 156. §-a fog alkalmaztatni.

S.-a. Ujhely, 1891. július hó 8-án.

Dókus Gyula fősolgabiró.

10613. p. sz. Zemplén-vmegye alispánjától.

10 fősolgabirónak.

A cs. és kir. hadapród iskolákba az 1891 — 92-ik tanévre való felvétel tárgyában kiadott s a „Budapesti Közlöny“-ben is közzétett Pályázati hirdetményt azzal adom ki a tekintetes fősolgabiró urnak, hogy annak járása területén minél szélesebb körben leendő közhírré tétele végett azonnal intézkedjék*).

S.-a.-Ujhely, 1891. június hó 27.

Matolai Etele, alispán.

29609/XIV 1891. Hon. Min. sz.

Pályázati hirdetmény.

a cs. és kir. hadapród-iskolákba való felvétel tárgyában.

A cs. és kir. hadapród-iskolákba az 1891/92. tanév kezdetén (szeptember 15.) körülbelül 600 növendék fog felvétetni.

A felvétel feltételeit a cs. és kir. hadapród-iskolákba való felvételre vonatkozó utasítás* tartalmazza és itt csak az általános feltételek soroltatnak elő:**)

Ezek a következők:

1. a magyar vagy az osztrák állampolgárság;
2. testi alkalmatosság;
3. kifogástalan előélet (kielégítő erkölcsi magaviselet);
4. elért legkisebb és túl nem haladott legmagasabb életkor;
5. megfelelő előképzettség;
6. azon kötelezettség elvállalása, hogy a szabályszerű felszerelési tárgyak beszerzése és jókarban tartása saját költségen fog eszközöltetni;
7. a tandíjak (lovaglási járuléknak) kellő időben való lefizetése;
8. a meghosszabított tényleges szolgálati kötelezettség.

*) A pályázati hirdetményt itten csak kivonatossan közöljük. Szerk.

**) A felvételi feltételek legújabb külön lenyomatai megjelentek Seidel L. W. és fainál Bécsben és Grill könyvtárás bizományában Budapesten.

A 4-ik ponthoz:

A gyalogsági hadapród-iskola	I.	14	16
	II.	15	17
	III.	16	18(20)
	IV.	17	19(20)
A tüzérségi és az utász hadapród-iskola	I.	15	17
	II.	16	18
	III.	17	19
	IV.	18	20

Az életkor megállapítására nézve szeptember 1-je mérvadó.

A gyalogsági hadapród-iskolák I. évfolyamába való felvételre a 14-ik életév betöltése okvetlenül megkívánatik.

A felvett pályázók besorozása (felesketése) nem közvetlenül a 17. életév betöltése, hanem csakis a hadapród-iskola teljes bevégezése után, vagyis az abból való rendes kilépés alkalmával fog eszközöltetni.

Az 5-ik ponthoz.

A megfelelő előképzettséget valamennyi pályázónak iskolai bizonyítványokkal és felvételi vizsga letétele által kell igazolni.

Az iskolai bizonyítványokkal igazolandó, hogy a pályázó valamely nyilvános, vagy nyilvánossági joggal felruházott reálskola vagy gimnázium az alább megnevezett osztályait legalább „elégletes“ összeredménnyel végezte el,**) és pedig:

A gyalogsági hadapród-iskolába való felvételnél:

- a) az I. évfolyamra nézve: azok négy alsó osztályát
- b) a II. évfolyamra nézve: legalább azok öt alsó osztályát,
- c) a III. évfolyamra nézve: legalább azok hat alsó osztályát,
- d) a IV. évfolyamra nézve: azok legmagasabb osztályát;

a lovassági hadapród-iskolába való felvételnél:***)

- a) a II. évfolyamra nézve: legalább azok öt alsó osztályát,
- b) a III. évfolyamra nézve: legalább azok hat alsó osztályát.

a tüzér- vagy az utász hadapród-iskolába való felvételnél:

- a) az I. évfolyamra nézve: azok öt alsó osztályát,***)
- b) a II. évfolyamra nézve: azok legmagasabb osztályát.

Az 1868-ik évi XXXVIII-ik tör. ényecikk alapján szervezett magyar polgári iskolák egyes osztályai az igazolandó előképzettség tekintetében a hadapród-iskolákba való belépésére nézve a középiskolák megfelelő osztályaival egyenlőknek (egyenértékűeknek) tekintendők.

A 7-ik ponthoz:

A tandíj következő:

a) a cs. és kir. közöshadsereg, a hadtengerészet, s a honvédség tényleges állományához, nyug- és rokkant állományához tartozó bármely csoportbeli tisztek, protestáns és görög keleti katonai lelkészek, katonai tisztviselők, rangosztályba nem sorozott katonai hadvidjások és altisztek fiai részéről évenkénti 12 ft;

b) a hadsereg (hadtengerészet) és a honvédség tartalékában, valamint a szolgálaton kívüli viszonyban álló tisztek, továbbá az udvari és a polgári állami tisztviselők és alkalmazottak fiai részéről évenkénti 60 ft és

c) minden más magyar vagy osztrák állampolgár fiai részéről évenként 120 ft.

A b) és c) pontok alatt megnevezett személyek fiaiért, a tüzérségi- vagy utász hadapród-iskolába való felvétel esetében évi tandíj gyanánt csakis 30, ill. tőleg 60 ft fizetendő.

A 8-ik ponthoz.

A felvételi folyamodványok, legkésőbb 1891. évi július 25-éig, azon hadapród-iskola parancsnoksághoz küldendők be, a melyekbe az illető pályázók magukat felvételnél kívánják.

A felvételi folyamodványokhoz csatolandók:

1. a pályázó ifju keresztelő (születési) bizonyítványa;
2. annak községi illetőségi bizonyítványa;
3. a pályázó ifju testi alkalmas voltáról, valamely tényleges szolgálatban lévő közös hadseregbeli, vagy honvéd orvostudor által szabálysze-

*) A zárjel között levő számok a csapatállománybeli pályázók legmagasabb életévét jelzik.

**) Magántanulók, hogy e részben érvényes bizonyítványt szerezzenek, valamely középiskolán vizsgálatot tenni kötelesek.

***) Az első évfolyam valamely gyalogsági hadapród-iskolában végezhető el.

****) Valamely középiskolának csak négy alsó osztályát végzett pályázó kivételesen csak azon esetben bocsátható a felvételi vizsgára, ha legalább általános kielégítő összeredményű bizonyítványt tud felmutatni, és ha a 14-ik életévét betöltötte.

rüleg kiállított orvosi bizonyítvány. (Szolgálati könyv N-26. sz.)

4. az 1889/90-iki egész évi és az 1890/91-ik tanév I. és II. feléről (időszakáról) szóló iskolai bizonyítványai**)

5. A beöltési igazolvány (de csak azon esetben, ha a himlőoltás a katonai orvosi bizonyítványban nincsen igazolva);

6. a pályázó ifju ajánlatos erkölcsi magaviseletéről szóló és a tartózkodási hely közigazgatási vagy rendőri hatósága által kiállított külön bizonyítvány (de csak azon esetben, ha pályázó erkölcsi minősítése az iskolai bizonyítványban nem foglaltatnék, vagy ha a hadapród-iskolába való belépése nem közvetlenül valamely nyilvános vagy nyilvánossági joggal felruházott iskolából történik).

Hiányosan felszerelt, vagy elkésve beérkező folyamodványok nem fognak figyelemre méltattatni.

11176 sz. Zemplén-vármegye alispánjától.

Azonnal köröztetés és megfelelő eljárás végett tekintetes főszolgabíró urnak kiadatik. S.a.-Ujhely, 1891. július 2.

Matolai Etele alispán.

Másolat.

6783/1891 sz. Körösvény. Nagyszombati szü letésű 32 éves Machala István ügyvédírnok ma 2000 forint ezresbankokbani elszakítása után megszökött. Felkéretnek az összes tek. hazai hatóságok, hogy azt hatóságuk területén nyomozni feltalálása esetén letartóztatni és a legközelebbi bíróságnak átadni sziveskedjék. Személyleírása a következő: Termete magas, közép, erős, arca kerek, himlőhelyes, szemei sötétek, szürő nyugtalan pillantással, orra kicsiny, szőke, fogai jók, beszéd: magyarul, németül és tótul, Feltűnik különösen hetyke magaviselete által. Ruházata távozaskor ócska kék kabát és kemény fekete kalapból állott. Pozsony, 1891. június hó 23. A rendőrkapitányság.

10.702. sz. Zemplénvármegye alispánjától.

Közírtétel végett kiadom.

S. a.-Ujhely, 1891. június 24-én.

Matolai Etele alispán.

Másolat.

Abauj-Torna vármegye alispánjától 9262/91. szám. — Tekintetes alispán ur! Hivatalos tisztelettel értesitem, hogy sertés orbánc járvány miatt a szikssói járás területét vérszerűvé nyilvánítottam, ezen járásban a sertés-vásárok megtartását és nem különben sertéseknek ezen járás területén át való hajtását betiltottam, sertés-járatok kiadását megszüntettem, a kint levők beadását elrendeltem. Együttal a sertéseket a csereháti járásbeli szépsi község vásáraitól is tiltottam. Kassán, 1891. június hó 13-án, az alispán helyett: ifj. Hammersberg László s. k. főjegyző.

10.683. sz. Zemplénvármegye alispánjától.

10 főszolgabíróknak.

A budapesti kereskedelmi muzeum igazgatósága f. évi 458. sz. a. kelt átiratával arról értesít, hogy a kiállítás az eredeti tervtől eltérőleg június hó 30-án bezáratik ugyan — azonban augusztus 15 én ismét megnyitattik és újból hat hétig nyitva fog állani.

Értesít továbbá, hogy a kiállítás alatt különös tetszésnek és keresletnek örvendtek a népi- és fazekas munkák, annyira, hogy ezen iparcikkek tulnyomó részben eladattak, ekként az igazgatóságnak azok pótlásáról kell gondoskodnia, mely körülménynél fogva megkeresett, hogy a vármegye területén lévő fazekasokat figyelmeztessem és hívjam fel, különböző készítményeikből minél nagyobb minta-gyűjteményeket küldjenek. A muzeum, mint már is tette, maga is vásárolni fog azokból, és az összeget az illetőknek azonnal kifizetendi.

Felhivom ennél fogva tekintetes főszolgabíró urat, hogy erről a járása területén lakó fazekasokat értesítse s tudassa, hogy a szállítást 50% engedménnyel teljesíthetik s a szállítási igazolványért a tekintetes főszolgabíró ur utján hivatalomhoz folyamodjanak; figyelmeztesse továbbá azokat, kik a kiállításra hajlandók, hogy a beküldött tárgyak mindenikére jegyezzék fel az árat a láda tetejének belsejére, a tárgyak jegyzékét valamint saját nevüket és címüket a láda tetejére illeszszék.

S. a.-Ujhely, 1891 június hó 24-én.

Matolai Etele, alispán.

*) A látóképesség meghatározásához szükséges segéd-eszközökkel a katonai nevelő- és képző intézeteken kívül el vannak látva: a bécsi ténparancsnokság, a helyőrségi és csapatkórházak, a hadkiegészítő kerületi parancsnokságok, a mennyiben állomáshelyeiken ily egészségügyi intézetek nincsenek; valamint — a Bocche di Cattaro és a megszállott tartományok területét kivéve — ezen helyőrségek ténparancsnokságai, hol ezred- vagy önálló zászlóalj-parancsnokság van; de sem hadkiegészítő kerületi parancsnokság, sem katonai kórház nincsen.

**) Ha pályázó a folyamodvány benyújtásakor még nem volna az általa látogatott iskola 1890/91-ik tanév második feléről szóló bizonyítványának birtokában, ez esetben a felvételi vizsgálatra történt beszólítás alkalmával ezen bizonyítványt a vizsgáló-bizottságnak bemutatni köteles.

3129. 14069. II 1891. szám.

A m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

Körrendelet.

Valamennyi községi előjárásnak Zemplén-vármegye területén.

A nyiregyházi m. kir. pénzügyigazgatóság folyó évi 10994/IV 91. sz. a. átirata szerint Kálló Semjénben 1865. évben született Gál György had-díj-köteles Kálló Semjénből ismeretlen helyre költözött.

A nagyenyedi kir. pénzügyigazgatóság f. évi 1720. sz. átirata szerint Dinn Inon tartoriai alsó fehérmegyei illetőségű haddij köteles illetékességi helyéről ismeretlen helyre távozott.

Meghagyatik ennél fogva miszerint nevezettek tartózkodási helyét nyomozza s feltalálásuk esetén ezen igazgatósághoz f. évi augusztus hó 15-ig jelentést tegyen.

S. a.-Ujhely, 1891. július 3-án.

Beeske, kir. pénzügyigazgató.

22912. III 91. sz. A m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

Körösvény.

Valamennyi Zemplénmegyei közs. és körjegyzőnek.

Richter András és Richter Eduárd lovarda tulajdonosok ezennel köröztetnek.

Feltalálás esetében azok holtartózkodása táv iratilag bejelentendő.

S. a.-Ujhely, 1891. június 28-án.

Beeske, kir. pénzügyigazgató.

492. sz./rend. 891. S. a.-Ujhelyi j. főszolgabírájától.

Körösvény.

F. évi június hó 26 án Kosláb Mihály, rudabányácsi lakos, elmebeteg egyén, fia házából eltávozott s azóta vissza nem tért.

Felkéretnek a társhatóságok, hogy nevezett egyént hatóságuk alá eső területen nyomoztatni s feltalálásuk esetén e hatóságot sürgősen értesíteni sziveskedjenek.

Személyleírása: termete közép; haja, szakála, bajusza teljesen ősz; mintegy 60 éves, g. kath. vallású; ruházata: fehér vászon-nadrág és kabát, ócska csizmában.

Sátoralja-Ujhely, 1891. július hó 10.

Dókus Gyula, főszolgabíró.

Nyilt-tér*)

Szoljva

Legerősebb natrontartalmú savanyúvíz. (84 r. ketted szénsavas natron 10,000 r. vízben), túlságos gyomor-savképződés, gyomorégés és a gyomor számos egyéb bajai ellen.

Kizárólagos szállítók

MATTONI ÉS WILLE, BUDAPEST.

Eladó

egy lábakon álló teljesen új díszes

CZIMBALOM.

Bővebb felvilágosítást ad e lap kiadóhivatala.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

A szerkesztő postája.

Sch. Gy. úrnak — *Vehéz.* Igéretére számot tartunk. Midőn a... Halálhoz — A szerelem c. versek papirkosárba jutottak.

K. H. úrnak — *Kir.-Halmec.* Közlésre alkalmasabb dolgokat keressen.

Szirti. Átolvassuk.

W. Zs. dr. — Beigtattuk a közlendők közé.

— y-s úrnak — *Heljben.* A gimnázium 6-ik osztályából bizony kevés út vezet életpályához. Mehet gyógyszerészeti, gazdasági, katonai, kör-, illetve községjegyzői pályára, ugy-szintén alsóbbrendű közigazgatási szolgálatra. Beléphet a tanítóképző intézetbe is, de tanfelügyelői tollnokság után csak érettségi vizsgálattal reménykedhetik.

Deresényi Dezső — *Halyben.* Átolvassuk. Sok rajta a simitani való; ha időnk engedi, megteesszük s alkalom adtán közöljük.

S. Gy. úrnak — *Oroszka.* Vannak ugyan excellenciás prenumerandáink, hanem a belügyminister ur még nem az. A neki számt. figyelmeztetését legokosabb lesz 'tehát alázatos instáncia képében, legegyszerűbben a főispán utján, hozzá eljuttatni. — A Nro 2. sajnálatos eset, de nem a nyilvánosság ítélszéke elé tartozik. Tessék beadni a vármegye közigazgatási bizottsághoz. Innen szokták az efféle bajokat orvosolni, s bizonyára orvosolják a szóban lévőt is.

Felölő szerkesztő:

DONGÓ GY. GÉZA.

Főmunkatárs: **KAPÁS AURÉL.**

Kiadótulajdonos: **ÖZV. BORUTH ELEMÉRNÉ**

Hirdetések.

Árlejtési hirdetmény.

A mernyiki evang. egyház előjárósága részéről közhírré tétetik, hogy a mernyiki evang. templom helyreállítására szükséges munkák f. évi július hó 19-én d. u. 2 órakor Varannón alóírt ügyvédi irodájában megtartandó zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli nyilvános árlejtésen vállalatra fognak bocsátatni.

A foganatosítandó helyreállításra költségvetés szerint megállapított 2622 ft 02 kr.

Vállalkozni szándékozók felhivatnak, miszerint 10-0/0 bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a fent kitett napon és óráig alóírtához nyújtsák be.

Az árlejtési feltételek és a költségvetés alóírtónál és a mernyiki evang. lelkésznel megtekinthetők,

Varannón, 1891. július 2.

Werner Gyula, egyház felügyelő.

400 holdas p u s z t a í birtok

Gálszécsen f. évi október 1-étől bérbe adó. Értekezhetni báró Fischer Gusztávval Gálszécsen. 2-3

TK. 1751. szám

1891.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s. a.-ujhelyi kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Zemplénvármegye tiszti ügyése, mint kiskorú Jesó József képviselőjének, továbbá Jesó András és Mária végrehajthatóknak Vinczler György végrehajtást szenvedő elleni 60 ft tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyben a s. a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s. a.-ujhelyi kir. bíróság) területén lévő Imreg községe határában fekvő, az imregi 5. sz. tjkvben A. l. 1.-6., 8.-13., 15-16. sor, 7., 8., 226., 266., 275., 342., 382., 431., 480., 521., 552., 702., 754., 796. hr. sz. a. foglalt 2/4 bel és kültelekből és 63. ö. i. sz. házból Vinczler Györgyöt illető 1/3 részre az árverést 699 ftban ezen megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1891. évi augusztus hó 18-ikán d. e. 9 órakor Imreg községe házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becslésének 10%át, vagyis 69 ft 90 krt készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvényzcikk 42. §-ban jelzett árfolyammal szám. 1881. és az nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminis. rend. 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a kir. trvszék, mint tkkvi hatóságnál S. a.-Ujhelyben, 1891. évi május hó 27-ik napján.

Képes Gyula, kir. trvszki bíró.

Eladó.

Egy jókarban lévő, kitűnő minőségű lokombill szabad kézből eladó.

Bővebb értesítés nyerhető Erdő-Horváti mária malomban.

Tk. 2407/91. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szerencsi kir. járásbíró, mint tkkvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajthatóknak Kerekes Mihály végrehajtást szenvedő elleni 85 forint 41 kr. tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyben a szerencsi kir. járásbíró területén lévő, Hoporty községe határában fekvő, a hoportyi 9. sz. tjkvben 10. hr., 20. öi szám a. Kerekes Mihály adós és nem adós Kerekes Borbála, Kerekes Julianna, Kerekes Erzsébet, Kerekes Eszter, Kerekes Mihály és Kerekes Mária tulajdonánál felvett ház és belhelye a becsértékre való tekintettel, egészben 173 ft becs- és kikiáltási árban, valamint a hoportyi 9. sz. tjkvben 64., 287., 328., 358., 416. és 419. hrszámok alatt foglalt ingatlanoknak a Kerekes Mihály tulajdonát képező felerészére megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi augusztus hó 24-ik napján d. e. 10 órakor Hoporty község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becslésének 10%át, vagyis 17 ft 30 krt és 22 ft 50 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX-ik törvényzcikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333-ik számú alatt kelt igazságügyminis. rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadék képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szerencsen, a kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóságnál 1891. évi június hó 8-án.

Kiss György, kir. bíró.

A debreczeni KERESKEDELMI AKADÉMIA

(e tanintézet 32 év óta áll fön.)

czélja, hogy hazafias szellemben növeljen a magyar közgazdaságnak jó tisztviselőket és oly önálló kereskedőket, kik egy általános műveltségükkel, mint szakképzett-ségükkel a kor igényeinek teljes mérvben megfeleljenek.

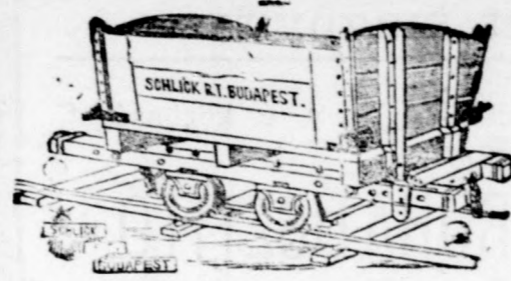
Záró (érettség) vizsgálatot tett növendékei élvezik az **egyéves önkéntességi jogot** s a szoros értelemben vett kereskedelmi pályán kívül alkalmazást nyerhetnek a köztisztviselők minősítéséről szóló 1883. évi I. t. cz. alapján a **vasút-, posta-, állami és törvényhatósági pénztári- és kezelési szaknál.**

Az új tanév szeptember hó elsején kezdődik; — beiratás és tandíj 68 frt. **Internatus (bennlakás)** az igazgató közvetlen felügyelete és személyes vezetése alatt 30 növendék számára, évi teljes ellátás és gondozás díja 300 frt, s havi részletekben fizethető; — **az idegen nyelvek (német, francia)** elsajátítására kiváló gond fordítatik.

Bővebb tájékoztatással s programmal szívesen szolgál

I-3

az igazgatóság.

Szállítható
mezei
vasutakat

gazdasági, erdészeti és ipari célokra legjobb
kivitelben jutányos árakon, továbbá:

SCHLICK-féle mélyítő-

és

egyetemes acél-ekéket

(SACK-rendszer)

1-10 jelentékeny leszállított árak mellett szállít a

SCHLICK-féle vasöntőde és gépgyár
részvény-társaság

BUDAPESTEN.

„THE GRESHAM“

életbiztosító-társaság Londonban.

Magyarországi fiók: Ausztria fiók:
Bpest Ferenc-József-ter 5. 6. Bécs, Gisellastasse 1. sz. a.
a társaság házában a társaság házában.

A társaság vagyona 1890. 613.—

jun. 30-án . . . . . frk 111 610.

Évi bevétel biztosítások és kamatból 1890. jun. 30-án . . . . . 20.084,349.—

Kifizetések biztosítási és járadéki szerződések s vizs-sza vásárlások után a tár-saság fenállása óta (1848) . . . . . 234.804,082.—

A legutóbbi tizenkét havi üz-leti idő alatt a társaságnál . . . . . 55.985,275.—

értékig nyújtattak be aján-latok, miáltal a társaság fenállása óta benyújtott ajánlatok összértéke . . . . . frk 1,666.812,555.—

értékre megy. — Prospektusokkal és díjtáblá-zatokkal, melyek alapján a társaság kötvénye-ket kiállít, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgálnak az osztrák-magyar monarchi minden nagyobb városában az ügynök urak és a ma-gyar és osztrák fiókok. 1-3

Az „Eperjesi Népbank“ kályhagyára

kályháink szépségével és kitűnő minőségével nemcsak a nagyérdemű vevő közönség tetszését és meglepé-dését megnyerni szerencsés volt, hanem a kereskedelmi m. kir. minister ur öexcellenciája is, a birtokunkban lévő kegyes leiratának tanúsága szerint, kályhagyárunk létesítéséről örömmel vett tudomást és azt gyártmányai alapján, a maga nemében elsőrangú vállalatnak minő-sítette.

Miért is igen jó minőségű és izlésteljes kivitelű

finom cserépkályháinak

nagy választékát és készletét a t. cz. közönségnek megvételre ajánlja.

A minták megtekinthetők, az árjegyzékek kapha-tók és a megrendelések tehetők S.-a.-Ujhelyben

Behyna Testvérek czégnél

vagy Eperjesen a tulajdonos

Eperjesi Népbanknál. 4-10

Haszonbérbeadás.

Haszonbérbe adatik Sátoralja-Ujhely városában egy körülbelül 440 magyar hold kiterjedésű tagosított birtok, a rajta levő gazdasági épületekkel, őszi vetéssel. A bir-tok átvehető 1892. márcz. 1-én, esetleg korábban is.

Hasonlóan kibérelhetők a református temető szomszédságában levő s jelenleg lo-vassági kaszárnyának használt épületek, az ugyanott levő csűr és istállókkal együtt.

Bővebb értesítéssel szolgál a tulajdo-nos **Dókus Ernő** (Legenye vagy Budapest, Múzeum-körút 39. sz).

Önkéntes árverés.

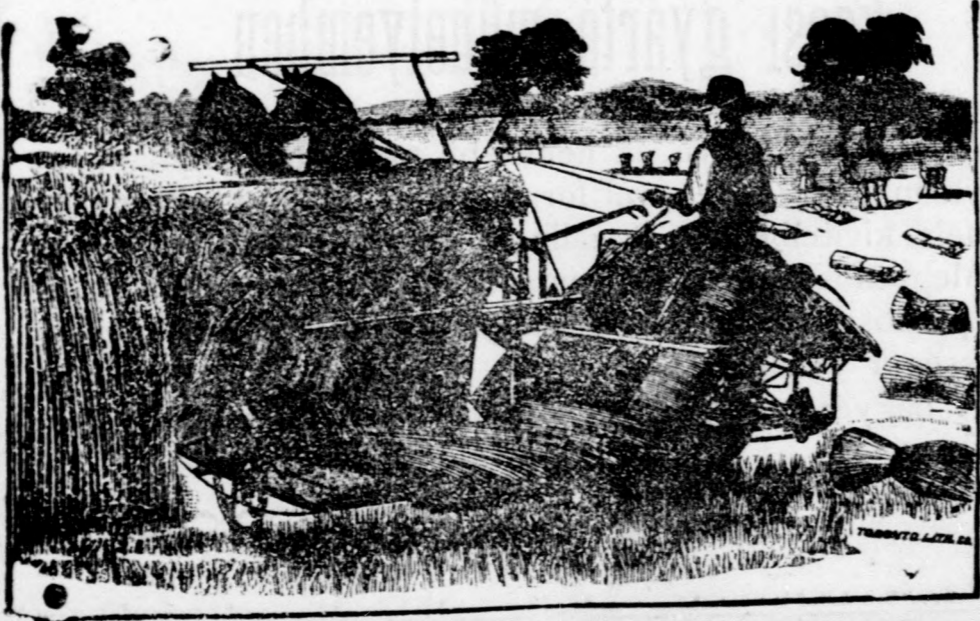
Budapestre költözésem folytán minden-nemű házi butoraimat u. m. szalon, ebédlő, háló. és nappali szoba, továbbá konyha berendezést, olajnyomatu képeket és minden másnemű tárgyakat önkéntes árverés útján áruba bocsájtom, felhivom a venni szándékozókot, hogy Kazinczy-utcai Blizman-féle háznál lévő lakásomon **f. hó 28., 29. és 30-ik** napjain d. e. 9 órakor megtar-tandó önkéntes árverésen megjelenni szíves-kedjenek, ugyszintén tudatom, hogy az említett lakás, mely 4 esetleg 6 szoba, konyha, kamara és mellékhelyiségekből áll, augusztus 1-től jutányosan bérbé kapható.

Pintér Ferencz.

KOTZÓ PÁL

Budapest, VIII. Üllői-ut 18. szám.

Ajánl:

Brantfordi önműködő kéveköto ara-tógépeket, legújabb és legegyszer-ubb szerkezet, aczélalvánnyal; előnyei: a legnagyobb szilárdság és egyszerűség, a legnagyobb arató és a legalacsonyabb vágó képes-ség, a legkönnyebb járás és a leg-egyszerűbb csomókötés.

Compound gőzmozgonyokat, 40% tüzelőanyag megtakarítással.

Gőzmozgonyokat, faszén és szalmafutásra, 2 1/2—30 lóerejéig.

Sines gőzcséplőket, legújabb szerkezet, 4-szer fordítható sinekkel, rendkívül hosszú, tehát tol-dást nem igénylő szalmarázokkal.

Szöges gőzcséplőket, 3—4 lóerejű kettős tisztító szerkezettel, árpahéjazóval és választó henger-rel. — Továbbá mindenféle jár-gány cséplőket, vetőgépeket és egyéb gazdasági gépeket. **Olcsó árak. Kedvező fizetési fel-tételek.** 3-8

17824/91.
II. sz.

M. kir. államvasutak
üzletvezetős. Debreczen

Pályázati hirdetmény.

A Csap mellett forgalmon kívül helye-zett, 250 méter hosszú Howe faszerkezetű régi Tiszahid lebontására, valamint az ezen hid jármái körül levő kőhányások és rözse művek viz alatti eltávolítására ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

Ajánlattevők vagy az egész munkára, vagy pedig külön a hidszerkezet viz fölötti részének lebontására és külön a jármak viz alatti részének és az a körül lévő biztosítási művek eltávolítására pályázhatnak; meg-jegyezvén azonban, hogy oly vállalkozók, a kik az egész munkára pályáznak, előny-ben fognak részesülni.

Tárgyalás alá fognak vétetni továbbá oly vállalkozók ajánlatai is, a kik a lebontandó hidszerkezetben levő fa és vasanya-got a teljesített bontási munka fejében hajlandók átvenni.

A részletes feltételek a magyar kir. államvasutak debreczeni üzletvezetőségének pályafentartási és építési osztályában, va-lamint az ungvári osztálymérnökség hiva-talos helyiségeiben tekinthetők meg.

Az ajánlattevők, 24 órával a pályázati határidő letelte előtt az alólírott üzletve-zetőség gyűjtő pénztáránál 300 frt bánat-pénzt tartoznak letenni, ellen esetben aján-latuk figyelembe nem vétetik.

Az 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlatok legkésőbbben f. évi július hó 20-án déli 12 óráig a debreczeni üzletvezetőség-hez adandók be

Debreczen, 1891. évi július hó 3-án.

Az üzletvezetőség.

Uj ruhafestő-üzlet megnyitás.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a n. é. közönséget, miszerint helyben **gőzberendezéssel** egy

MŰFESTÉSZETI és RUHATISZTÍTÓ

üzletet nyitottam. Festetnek általam bármely színben minden-nemű selymek, bársonyok, posztók, szövetek, butorkelmék, abro-szok, juta föggönyök, kendők, kartonok, satin ruhák, kapisonok, csipkék, szallagok, kesztyűk, harisnyák (kivánatra mintázva). Pamut kelmék, **gyapjú és kender-fonalak, pamut. fejtő-haraszt** minden színben kilonkint festetnek. **Női felöltők, férfi öltönyök, egyenru-hák stb. szétbontás nélkül festetnek és tisztítatnak** a legjutá-nyosabb árak mellett. Megjegyzem továbbá, hogy **fekete ternök sötét bordóra, sötét barnára, sötét zöldre vagy fekete-re, világos színből pedig bármely létező divatos színre festhetők.** Minták mely időben megtekinthetők.

Végül ajánlom saját készítményű **atlasz szatínok, kék festett kartonok, kötények, kendők** a legizlésteljesebb kivitelben és a legolcsóbb árak mellett. **Gyászruhák 24 óra alatt festetnek.** Vidéki megrendeléseket pontosan a legnagyobb figyelem-mel teljesítek.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Lukácsovics István,

vegyi tisztító, mintanyomdász, selyem- és szőr-ruhafestő
S.-a.-Ujhely, Klastrom-utca 905. sz.

2-3

A fővárosba felránduló földieimnek

legolcsóbb bevásárlási forrásul ajánlom

Váci-körút 4. szám alatt lévő

ujjonnan megnyitott és jól berendezett **dús raktáramat**
honi és belföldi gyártmányú

arany-, ezüst-ékszer és órákban

valamint e szakba vágó **javitások**

lelkiismeretes és a legolcsóbb árban elkészítését.

Legújabb sétatábotok finom ezüst fogantyúval 5 frttól 20 frtig,

Vidéki megrendeléseket a legnagyobb pontossággal eszközölök.

Szülővárosom és vármegyém n. é. közönségének becses mély tisztelettel

SCHWARZ H. ARMIN,

órák és ékszerész

Budapest, váci-körút 4. szám.

Egyetlen kísérlet által mindenki meggyőződhet arról, hogy

Zacherlin

csakugyan a leghathatósabb irtószer minden rovar ellon,
mely meglepő erővel és gyorsasággal gyökeresen pusztít minden ártalmas férget és rovat.

Legalkalmasabban használható a „Zacherlin” takaré-
fecskendővel.

A „Zacherlin” nem kell a közönséges rovarirtó porral összetéveszteni, mert a „Zacherlin”
egy oly szabadalmazott különlegesség, mely soha és sehol sem kapható másként, mint
lepecsételt és „Zacherlin” névvel ellátott palackokban.

A ki tehát „Zacherlin” kíván és más, papírban csomagolt, port elfogad,
az mindég csalódva lesz.

10-12

A valódi Zacherlin kapható:

S.-a.-Ujhelyben: Szentgyörgyi Vilmos,
Zlinszky József, Kincsesy Péter, Rei-
chard Gyula, Behyna testvérek, Cs.
Buday Ákos és Budán Ferencznel,
Bárczy Bélánál.

Homonnán: Pápay P., Szekerek A. és
Walaschek Ignácznál.

Varannón: Gaál Sándor és Cseri Her-
mannál.

Sárospatakon: Pavletits György s Palcsó
Lászlónál.

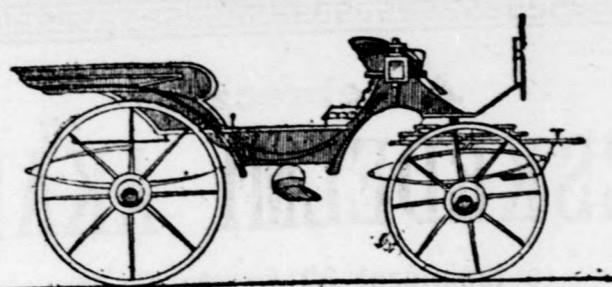
Szerencsén: Rochlitz Rezsónél.

Tokajon: Reiner D., Olay Lajos, Deka
Soma, Czigány Béla, Grosz Izrael és
Frisch Vilmos.

Nagy-Mihályban: Marmorstein Eugen,
Glück Mór és Tolvay Imrénél.

Tállya: Siechermann Jac. és fiainál.

S.-a.-Ujhely, nyomtatott a „Zemplén” gyorsajtóján.

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tuda-
mására hozni, hogy S.-a.-Ujhelyben a Rákóczi-utczában lévő

kocsigyártó műhelyemben

készletben levő mindenféle kocsikat nagy választékban
és a gazdálkodáshoz szükséges könnyű és nehéz **szekere-
ket**, valamint az ugynevezett amerikai kocsikat a legjutá-
nyosabb árak mellett árusítom. Viselt kocsikat becserelek.

Megrendeléseket és javításokat a legrövidebb idő
alatt pontosan teljesítek és üzletemből kikerült munkák-
ért kezességet vállalok.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve
maradtam kiváló tisztelettel

Kótits László,

kocsi-gyártó.

1-10

BIKSZÁDI

égyéves konyhasós savanyúvíz.

Kitűnő hatású gyomor-, bél- és egyéb huru-
toknál.

Borral vegyítve kellemes üdítő ital.

8-10 Főraktár:

Glósz Béla borkereskedőnél, Budapest, V., mérleg-
utca 5. sz.

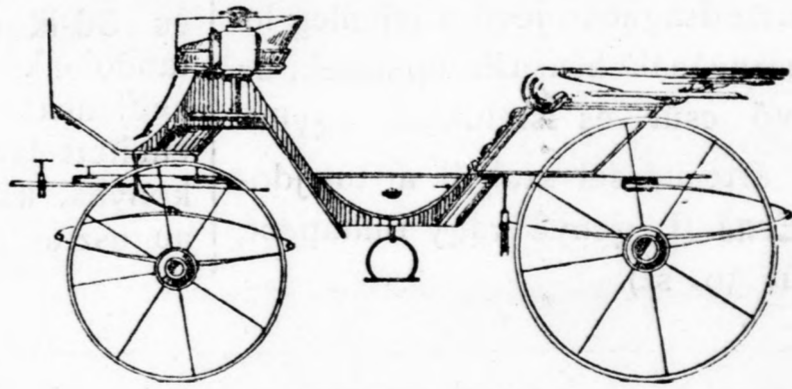
Raktár S.-a.-Ujhelyben: Szentgyörgyi Vilmos urnál.

Egy fiu, ki
3-4 gymná-
siumot végzett, ta-
nulóul felvétetik,
Malártsik György
fűszer és vegyes
kereskedésében.

Fürdőmegnyitási hirdetmény.

Alólírott fürdő-kezelőség által tudomására adatik a tisztelt
fürdőzni óhajtó közönségnek, miszerint a közelben levő nagy-torony-
nyai fürdő ujonnan berendezve és többczélszerű lakással ellátva,
mérsékelt díjjak fizetése mellett, rendelkezésére bocsátatik.

A nagy-toronyai fürdő-kezelőség.

HIRDETMEY.

Alulírott van szerencsém a nagyérdemű közönség
becses tudomására hozni, hogy S.-a.-Ujhelyben, Kossuth-
utca 188. szám alatt lévő

kocsi gyártó műhelyemben

készletben levő mindennemű **kocsikat** és a gazdálkodás-
hoz szükséges könnyű és nehezebb **szekereket**, valamint
könnyű magyar és lengyel formájú **homokfutó szekereket**
különbféle kivitelben és leszállított áron adok el.

Megrendeléseket és javításokat a legrövidebb idő
alatt pontosan teljesítek és üzletemből kikerült munkákért
felelősséget vállalok.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve,
maradtam kiváló tisztelettel

Kulits János,

kocsi gyártó.

11-